І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-3740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 171. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1964 No. 171. VOL. LXXI

ПРЕЗ. ДЖАНСОН ПРОТИ ЕКСТРЕМІЗМУ, ГОЛДВОТЕР ПРОТИ ЗЛОЧИННОСТИ

Гаррисбург, Па. — 10-го вересня обидва кандидати на пост президента виголосили промови, в яких поборювали програми протилежних партій. І так президент Джансон в Гаррисбургу гостро виступав проти екстремізму в обидвох партіях, і закликав до об'єднання всіх тих, які є проти скрайніх становищ. Сенатор Голдвотер у своїй промові в Міннеаполісі твердив, що здійснювання так званої добродійної праграми в сій країні веде до зросу злочинности, бо до того заохочують теорії про добродійну державу. Президент Джансон, промовляючи 10-го вересня на демократичному прийнятті для збирання фондів на партійні цілі в районі, де є республіканська більшість, закликав до єдности та до делікатного розмежування в партійній боротьбі. Президент взивав виборців обидвох партій до „досконалішого об'єднання" в тій цілі, щоб можна було легше й успішніше поборювати всякі скрайності, які існують в цій країні, що має таку велику відповідальність" у вільному світі. Президент не згадував сенатора Голдвотера по імені, але зміст його промови ясно вказував, що він мав його на думці. Джансон казав, що екстремісти намагають, щоб уряд ЗДА керувався доктриною, що є „чужою для Америки", тією доктриною, яка могла б довести до великих змін в закордонній політиці, яка мусіла б переживати конвульсії. Ця скрайня доктрина розбила б наше громадянство, шукаючи між ним жертвенних козлів. Джансон казав, що екстремісти хотіли б запанувати над цією країною, вони хотіли б гратися долею цілого людства, але ця генерація американців не піде за цими небезпечними гаслами — казав Президент. Він казав теж, що екстремісти ображливо поводяться у відношенні до більшости, нечутливо й безсердечно супроти меншостей, арогантно до союзників, войовничо до противників та недбайливо до справи миру. Президент звертався до визначних поміркованих республіканців, згадавши колишнього президента Айзенгавера і теперішнього губернатора Пенсилвенії В. В. Скрентона, щоб вони виступили проти екстремістів. Сенатор Голдвотер, промовляючи в Міннеаполісі, твердив, що зріст злочинности у ЗДА в останніх роках і місяцях треба завдячувати тому, що демократичні уряди хочуть здійснити в цій країні теорію про добродійну державу, яка має людям у всьому допомагати. Голдвотер казав, що заворушення в Каліфорнії, виступи негритянського населення в різних містах, рішення Найвищого Суду в справі нового розподілу на виборчі округи, — це все, на думку арізонського сенатора, є наслідком теорії про добродійну державу. Новий розподіл на виборчі округи, казав Голдвотер, спричинить те, що менші стейти не матимуть представництва у законодатній частині уряду і не зможуть обороняти інтересів своїх територій та свого населення. Новий розподіл дасть перевагу великим містам над великими просторами із сільським населенням. Голдвотер виступав проти незаконности на американських вулицях вже і давніше, але тепер він пов'язав оці заворушення з тим, що це є, мовляв, наслідком того, що демократичний уряд хоче здійснювати добродійну державу. Демагоги, казав Голдвотер, заохочують насилля і готовість до заворушень. Люди шукають на вулицях того, що можна і треба здійснити шляхом порозуміння.

Сенат відмовився припинити справу нового впорядкування виборчих дистриктів

Вашингтон. — Голосами 63 до 30 Сенат відкинув пропозицію припинити дебати над проєктом відкласти рішення Найвищого Суду в справі нового поділу виборчих округ. Також 49 голосами проти 38 Сенат відкинув заходи для зліквідування цієї пропозиції. В такій ситуації виникла можливість, що Сенат прийме компромісове рішення, запропоноване сенаторами - демократами з Міннесоти, Е. МекКарті й Г. Гомфрі, та республіканським сенатором Дж. Джевітсом з Ню Йорку. Президент Джансон висловився також за компромісовим рішенням, щоб дати стейтам однаковий час для полагодження рішення Найвищого Суду про новий поділ виборчих округ для Сенату й Конгресу — на основі рівної кількости населення. Стейтам буде також дано однаковий час для полагодження відповідних конституційних змін у стейтовому законодавстві. У наступний четвер, 17го вересня, Сенат буде голосувати в дусі компромісового рішення.

Державний Департамент заперечує твердження Міллера в справі Куби

Вашингтон. — Республіканський кандидат на віце-президента Вілліям Е. Міллер заявив журналістам, що демократичний уряд президента Джансона має договір із СССР, щоб не вести збройної акції проти Куби. Представник Державного Департаменту Роберт МекКласкі заперечив це такими словами: „Неправдивим є всяке твердження про те. Немає зовсім такого договору, секретного ані явного". Конгресмен Міллер покликувався на статтю радіового репортера Джана Скалі, але і він заперечив правдивість Міллерового твердження про якийсь договір в справі Куби. Навіть провідник республіканської меншости в Сенаті, сенатор Еверет МекКінлі Діркcен, не підтримує в цій справі конгресмена Міллера. Президент Кеннеді обіцяв не атакувати Куби, але СССР мав забрати всі свої збройні сили з цього острова, щоб ЗДА здійснили свою обіцянку.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Джансон** визначив свою 20-річну доньку Линду на свого репрезентанта на королівському весіллі в Атенах у Греції в дні 18-го вересня. З нею полетять до Атен ще Вілліям Дж. Гелїс із донькою Кассандрою та шеф дипломатичного протоколу Віддел Дюк із дружиною. 26-річний грецький король Константин одружується з данською княжною Анною Марією.

● **Президент Джансон** заявив, що він в найближчих днях плянує відвідати колишнього президента Гаррі С. Трумана в Індепенденс, Мізурі. Президент сказав, що він буде телефонічно питатися Трумана, коли б можна було його відвідати.

● **Президент повідомив**, що в понеділок 14-го вересня він відзначить 30 визначних осіб Медалями Волі, що є найвищим цивільним відзначенням, яке може надати Президент ЗДА. Це відзначення дістануть колишній державний секретар Дін Ачесон, Волт Дісні, Джан Л. Луїс, Карл Сендбург, Т. С. Еліот і Джан Стейнбек.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЧІЛЕ

Чілійський президент-елект Едуардо Фрей (зліва) приймає гратуляції з приводу свого вибору від представників Ліберальної Партії, яка ставила і підтримувала його кандидатуру. Фрей переміг ставленика комуністів Сальвадоре Алленде.

Раск проти обмежування допомоги для Польщі й Югославії

Вашингтон. — Державний секретар Дін Раск висловився проти зголошених в обох палатах Конгресу внесків, які обмежили б, чи направді виключили б дальшу допомогу збоку Америки Польщі й Югославії. Клявзуля республіканського конгресмена Поля Фіндлі, щоб допомогу давати тільки „приязним країнам", автоматично виключила б з такої допомоги обидві названі країни, що їх ніяк не можна назвати „приязними". Все ж, Дін Раск наполягає, щоб уділювати їм дальшу допомогу, яка ніби сприяє більшому усамостійненню Польщі і Югославії від Москви. Зокрема щодо Югославії, то Раск є прихильником теорії, що югославський „ревізіонізм" мав вплив також на інші сателітські країни в Европі, які почали вимагати від Москви більшої свободи. Тіто був ніби приятелем померлого недавно італійського комуніста Пальміра Толятті, який навіть у своєму передсмертному меморіялі картав большевиків за те, що вони у внутрішньому режимі в СССР перевели замалі реформи по лінії лібералізації і демократизації. Тому — твердить Раск — не треба відштовхувати польських і югославських комуністів, як більше „примирливих" у відношенні до Заходу.

Численні часописи виявляють свою підтримку президентських кандидатів

Ню Йорк. — Цього року є надто великі різниці в програмах обидвох кандидатів на президента Джансона й сенатора Голдвотера, тому численні часописи вже на початку виборчої кампанії можуть виявити своє становище. І так деякі впливові республіканські часописи на Середньому Заході і в Новій Англії заявили, що вони підтримують кандидатуру президента Джансона. І противно, деякі демократичні часописи в південних стейтах, де є актуальна програма громадянських прав, підтримують Голдвотера і відвернулися від демократичного кандидата. Незалежні щоденники „Шикаго Сан Таймс" і „Шикаго Дейлі Ньюз" підтримують Джансона, але вони обидва заявили, що вони голосуватимуть на республіканського кандидата на губернатора — Чарлза Г. Персі. В Тексасі „Ди Гюстон Пост", власниця якої Овіта Калп Гоббі була секретаркою здоров'я, виховання й добродійности в уряді Айзенгавера, — підтримує кандидатуру президента Джансона. Ще чотири інші часописи в Тексасі вже заявилися за Джансона. І два щоденники в Орегоні заявилися за Джансона. Щоденник Чатануга Ньюз — Фрі Пресс підтримує сен. Голдвотера, який має бути „чемпіоном найліпших бизнесів в Америці". На Флориді один часопис підтримує Джансона, а другий Голдвотера. Решта ще не є рішені — 10-го вересня радіо повідомило, що великий філядельфійський щоденник „Інквайрер" підтримує демократичного кандидата — президента Джансона.

Кандидати на президента і віце-президента повідомили виборців про свій маєтковий стан

Лавелл, Індіяна. — Конгресмен Вілліям Е. Міллер — республіканський кандидат на віце - президента повідомив виборців, що його маєток із майном дружини виносить на чисто $260,730.57. Цей звіт виготовила фірма Голмана О'Коннора з міста Лакпорт, Н. Й., в якім живе Міллер. Одночасно преса пригадує, що президент Джансон вже давніше повідомив був американський нарід, що його і його дружини майно виносить $3,484,098, а республіканський кандидат на президента Беррі Голдвотер оцінив своє майно і своєї родини на $1,-700,000. Залишається ще демократичний кандидат на віце - президента сенатор Гюберт Гомфрі, який мав би опублікувати дані про свій маєтковий стан.

Учасники семінаря ТУСМ-у відвідали Союзівку

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — В четвер 10 вересня ц. р. перебували на відвідинах в цій оселі УНСоюзу учасники семінаря Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського, що відбувається цього тижня на оселі СУМА в Елленвілл, Н. Й. Відвідало Союзівку разом із своїми викладачами 75 студентів і студенток, між якими були й діти провідника ЗЧ ОУН сл. п. Степана Бандери — Наталка, Леся й Андрій. Гостей вітав директор Союзівки Вол. Квас і після короткого слова голови ТУСМ-у інж. Б. Кульчицького учасники семінаря мали змогу оглянути Союзівку і познайомитися з її побутом й улаштуванням. О год. 3-ій по полудні відбулася в бібліотечній залі Союзівки одна із чергових сесій семінаря ТУСМ-у з доповіддю керівника семінаря проф. Миколи Богатюка „Американські політичні партії й українська визвольна справа". Крім представників управи Союзівки В. Кваса й А. Лапичака в цій сесії семінаря взяли участь теж і прибулі із студентами викладачі семінаря: інж. Б. Кульчицький, І. Заяць, мгр П. Гой, Д. Богатюк, В. Будзяк, Христина Кульчицька та гість з далекого Вінніпегу мгр П. Башук. Між учасниками семінаря були не тільки студенти із сусідніх стейтів ЗДА, але також із середніх і західних стейтів, в тому Міннесоти, Вашингтону і Мишигену, і з провінцій Канади, як Квебек, Алберта і Онтеріо.

Спаак актуалізує справу політичної єдности Західньої Европи

Париж. — На конференції найвидатніших парляментаристів з 7-ох членських країн Західньої Европейської Унії, яка розпочалася в середу 9 вересня ц.р., бельгійський міністер закордонних справ, колишній генеральний секретар НАТО, Поль Генрі Спаак, запропонував покликати до життя 3-членну Комісію для розгляду французького пляну про конфедерацію західньо-европейських держав. Спаак, який донедавна був палким звеличником концепції з'єднання Европи на базі федерації і спільного понад-державного правління, признав, що він відступив від свого попереднього становища, щоб вийти із сліпої вулиці, в якій справа політичної єдности Европи опинилася в останньому півторі році. Французький плян, згоджений міністром Кристіяном Фуше в квітні 1962 року і названий іменем того міністра, пропонував конфедерацію із збереженням суверенности всіх її членів, при чому її членами мали б стати тільки шість членських держав Европейської Економічної Спільноти — Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембург. Виступ Спаака був назагал прихильно прийнятий, але Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембург вже висловилися водночас рішуче за тим, що до кожної західньо-европейської політичної організації повинна належати також Британія — чого не хоче Франція. Членами Західньої Европейської Унії, створеної під час переговорів про прийняття Західньої Німеччини до НАТО, є 6 держав Европейської Економічної Спільноти, але також Британія. Конференція парляментаристів є тільки дорадчим тілом, проте вона важлива тим, що беруть в ній участь голови Комісій закордонних справ всіх дотичних парляментів.

Генерал Тейлор дивиться оптимістично на справи у Південному В'єтнамі

Вашингтон. — Генерал М. Тейлор, амбасадор ЗДА в Південному В'єтнамі, був прийнятий в минулу середу 9-го вересня на 75 хвилинній нараді у Білому Домі під проводом президента Джансона над ситуацією у Південному В'єтнамі і дальшою політикою ЗДА у відношенні до тієї країни, як також звітував перед обопартійною групою сенаторів і конгресменів. На окремій пресовій конференції ген. Тейлор заявив, що остання політична криза в Південному В'єтнамі не мала негативного впливу на хід війни проти комуністичних партизанів, головно тому, що ту війну ведеться невеличкими бойовими одиницями і відповідальність за ті бої спочиває на командантах нижчих ступнів. Ген. Тейлор ствердив, що влада зосереджена в руках генерала Нгуєна Хана, але він заперечив, наче б генерал Хан може перетворитися у другого Насера, себто стати диктатором країни. Навпаки, ген. Тейлор підкреслив, що ген. Хан старається створити до двох місяців цивільний провізоричний уряд до часу переведення виборів і створення тривкої влади. Голова тричленного державного тіла, ген. Мінг, має репрезентаційні функції, приймає чужих акредитованих амбасадорів, має право помилувати засуджених і т. п. Поправу воєнної ситуації ген. Тейлор вбачає в тому, що американські військовики в Південному В'єтнамі набрали більшого і кращого досвіду у війні на тамошньому важкому терені і настала краща кооперація між американськими дорадниками та південно-в'єтнамським старшинством. Зріст довір'я населення до влади сприяє боротьбі проти партизанів.

Ген. Тейлор відлетів вже до Південного В'єтнаму. Перед своїм від'їздом він признав, що „кожна війна кінчається переговорами", отже не виключає також мирного закінчення теперішньої війни в Південному В'єтнамі. Але — коментують газети — це може статися тільки тоді, коли комуністичні партизани зазнають поважної поразки і коли комуністичні Північний В'єтнам та Китай прийдуть до переконання, що підтримування до безконечности партизанів у Південному В'єтнамі — „не виплачується".

Збірник спогадів про знищених Москвою українських неоклясиків видано у Мюнхені

Мюнхен, Західня Німеччина. — У видавництві Інституту Літератури ім. Михайла Ореста появився тут великою понад 340-сторінковою книжкою і в мистецькому оформленні Якова Гніздовського під назвою „Безсмертні" збірник спогадів про Миколу Зерова, Павла Филиповича і Михайла Драй - Хмару — видатних українських письменників і літературознавців із літературного угрупування неоклясиків, що були знищені Москвою в тридцятих роках цього сторіччя. Ініціятива видання цього збірника, зібрання матеріялів до нього і їх редакція та примітки до них належить перу передчасно померлого в березні 1963 р. українського поета і літературознавця Михайла Ореста, що був братом Миколи Зерова. Перша, головна частина збірника „Безсмертні" присвячена Миколі Зерову і на її зміст склалися спогади Ол. Шульгина, архиєпископа Сильвестра (Ст. Гаєвського), М. Лещинської, Ол. Филипович, Галини Журби, М. Очерета, Л. Вакуленка, П. Одарченка, Галини Завадович, К. Михайлюка, С. Підгайного та ін. Далі слідують спогади Ол. Филипович і Наталії Гордієвської про Павла Филиповича і зібрані Оксаною Драй-Хмарою-Ашер матеріяли із архіву неоклясика поета Михайла Драй - Хмари. В загальній частині збірника подані спогади про всіх трьох неоклясиків спільно, що їх написали Гр. Костюк, Ол. Оглоблин, Наталя Василенко-Полонська й Ол. Кобець. Тут теж передруковані спогади Віктора Петрова - Домонтовича про „Болотяну Люкрозу" і „неоклясиків". Збірник попереджений статтею І. Кошелівця про його редактора М. Ореста - Зерова й ілюстрований багатьма оригінальними фото. Появився збірник „Безсмертні" заходом Товариства Прихильників творчости М. Зерова і на кошти зібрані цим товариством серед патріотичної української громади в Австралії.

Микола Зеров

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗОСЕРЕДЖУЄ ВІЙСЬКА НАД КОРДОНАМИ МОНГОЛІЇ

Београд. — Югославське радіо принесло вістку від свого московського кореспондента, що Комуністичний Китай зосереджує великі війська над кордонами Зовнішньої Монголії. Совєтський уряд та його монгольські прислужники нібито не вірять, що китайські комуністи зважилися би на вмарш своїх військ до Монголії, але водночас вони занепокоєні і стривожені зосередженням китайських військ біля Монголії, тямлячи прецедент з подібним зосередженням військ над індійським кордоном в 1962 році, після чого Комуністичний Китай повів був широким фронтом наступ проти північної Індії. Югославський журналіст Міліка Сундіч виразно подає, що совєтські власті „заалярмовані" комуністичною китайською поведінкою, яка йде цілком по лінії останніх китайських територіяльних претенсій на адресу Совєтського Союзу. У Монголії заведено „засоби обережности", себто також пересунено військо під китайський кордон, але — очевидно — монгольські гарнізони не можуть рівнятися щодо числа вояків і озброєння з китайською армією. Західня преса пригадує, що Монголія була правдивою частиною Китаю і тільки перед першою світовою війною царська Росія своїми інтригами, грішми і шантажем дістала „згоду" слабкого китайського уряду на прилучення Монголії до Росії. Під час першої світової війни Китай знову був зайняв Монголію, але в 20-их рр. большевики „визволили" її і перетворили в свого сателіта. Монгольська „республіка" є цілком залежна від Совєтів — економічно і мілітарно. У 1954 році Комуністичний Китай одверто зажадав від Совєтського Союзу повернення Монголії до Китаю, але Совєти — очевидно — відкинули цю вимогу. Монгольсько - китайські взаємини ніби поправились, коли Монголія прийняла від Комуністичного Китаю економічну допомогу, але з початком цього року всі китайські робітники раптом виїхали з Монголії — за очевидним наказом із Пейпінгу. У теперішньому московсько - пейпінгському спорі монгольський сателіт заявився за Москвою і це напевне більше озлобило китайських комуністів, аніж солідарність з Москвою, наприклад, далекої і племінно не спорідненої Югославії чи Чехо - Словаччини.

ЗДА вважають створення атомової надводної фльоти — пробним каменем НАТО

Париж. — Постійний представник ЗДА при НАТО, кол. секретар летунства, заявив у промові в Американському Клюбі в Парижі з нагоди 15-річчя Північно - атлантійського Союзу (НАТО), що створення надводної атомової фльоти є питанням бути-небути НАТО та безпеки західнього світу. Він потвердив, що ЗДА наполягають на збереженні первісного пляну такої фльоти: 25 надводних кораблів із різнонаціональною залогою та атомовими ракетами типу Поляріс. Британія, Західня Німеччина, Бельгія, Голляндія, Італія, Греція і Туреччина ведуть переговори в цій справі. Британія погодилася покищо тільки умовно та висунула з свого боку проєкт, щоб в нову збройну силу, в рямцях НАТО включити також всі наземні ракети та далекосяжні бомбовики, здатні перевозити атомові бомби. Британська опозиційна Партія Праці, яка ніби має шанси прийти до влади після найближчих виборів, заповіла свою опозицію до цілого пляну надводної фльоти. Цей плян викликав гостру реакцію збоку Совєтів, які твердять, що участь Західньої Німеччини у такій фльоті є замаскованим атомовим озброєнням Німеччини.

Західня Німеччина поліпшує взаємини з совєтськими сателітами

Бонн. — Державний секретар в міністерстві закордонних справ Німецької Федеративної Республіки (Західньої Німеччини) Рольф Лягр вернувся з подорожі до Югославії, яку західньо - німецький уряд спершу затаїв перед пресою. Гадають, що Лягр переговорював з югославськими керівниками про становище, що його Югославія займе на жовтневій конференції невтральних держав в Каїрі до проблеми з'єднання Німеччини. В найближчому часі мають також розпочатися переговори між Західньою Німеччиною і Чехословаччиною про підписання торговельного договору. Чеські комуністи поставили були за політичну передумову для тих торговельних переговорів, щоб Західня Німеччина якимсь окремим урочистим актом виреклася Мюнхенського договору з 1938 року, внаслідку якого до Німеччини прилучено до себе так званий Судетський Край; після другої світової війни Судетський Край вернувся назад до ЧСР, а понад мільйон судетських німців мусіли емігрувати до Німеччини. Канцлер Людвіг Ергард заявив недавно, що Західня Німеччина не має ніяких територіяльних претенсій до Чехословаччини, але Німеччина ледве чи окремим актом відречеться Мюнхенського договору, бо, бо лякається, що тоді погіршиться становище німців в ЧСР та що німецькі емігранти з ЧСР не зможуть вернутися до колишніх своїх осель. Зрештою, Західня Німеччина старається поліпшити свої відносини з комуністичними державами Середньої і Східньої Европи, використовуючи загальний гін у тих державах — спроваджувати з Західньої Німеччини її високоякісні товари. Німецькі торговельні місії існують в Польщі, Мадярщині і Румунії.

У СВІТІ

● **На Московщині** сильно зародили гриби. Окремі автобуси везуть москвинів до довкільних лісів, повних грибів. Один московський житель заявив кореспондентові „Ассошієтед Пресс", що такої маси грибів не було за останніх 40 років. Старі москвини бачать у цьому поганий знак: віщування війни.

● **Австралійська преса** повідомила, що американський велетень - літаконосець „Ентерпрайс", який плив до Австралії з відвідинами у товаристві крейсерів і нищильників, надолужив спеціяльно 500 миль морської дороги, щоб перед Індонезією продемонструвати американську морську потугу. Речник адміралітеї ЗДА цю вістку заперечив.

● **Японський прем'єр Гаято Ікеда** пішов на операцію горла до шпиталя. Лікарський бюлетень заперечив вістку, наче б прем'єр захворів на пістрину горла.

● **Гонг Конг** упав напризкінці минулого тижня жертвою тайфуну „Рубі". Найменше 15 осіб згинуло й 250 було ранених. Гураган гнав із швидкістю 120 миль на годину.

● **В Індонезії** арештовано 23 особи, що поширювали пофальшовані 100-доларові американські банкноти. За ті гроші куповано головно імпортовані з-закордону автомобілі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

„Романтичний містицизм"

„Романтичним містицизмом" назвав сенатор Дж. Вілліям Фулбрайт, демократ із Аркензо, розуміння комунізму республіканським кандидатом на президента, сенатором Беррі Голдвотером. Мовляв, плян рішучої закордонної політики у відношенні до комунізму мусить привести до атомової війни, і тому вибір Голдвотера на президента залишив би в Америці „малий шанс врятуватися від катастрофи". Сенатор Фулбрайт закинув Голдвотерові, що той підніс „свій рід волі" до ступня релігії, подібно як Сталін підніс був до ступня релігії комунізм, — тому нібн республіканізм Голдвотера схожий на комунізм Сталіна . . .

Очевидно, що в ході виборчої кампанії перебільшування аж до меж демагогії — це досить буденне явище і тому годі дивуватися таким дивним паралелям, як порівнювання вірности принципам комунізму із вірністю принципам волі. Суть не в полеміці, діялектичній зручності та фразеологічних ефектах. Суть у тому, що в теперішній виборчій кампанії в Америці проблеми не внутрішньої, а закордонної політики стають центральними, і що в полеміці, яка розгортається на цю тему, ясно й виразно зарисовуються дві концепції: визнання створеного комуністами „статусу кво" у світі — на Кубі, у Східній Европі, в Китаї, в Південній Азії — і „співіснування" на цій базі з комуністичними країнами, — чи непогоджування з цим станом і ведення боротьби проти комунізму, в ім'я визволення уярмлених ним країн.

Сенатор Дж. В. Фулбрайт займає високе становище голови Комісії закордонних справ у Сенаті і тому безумовно має вплив на зовнішню політику ЗДА. Сенатор Фулбрайт відомий теж із свого суперреалістичного розуміння комунізму, яке не рахується з ніякими іншими чинниками, як тільки існування комуністичної влади в Кремлі й у Пейпінгу. Це для нього єдині „реалітети", з якими повинна рахуватися американська закордонна політика. Він не розглядає джерел і способів, як постала совєтська імперія, ані теж, яким чином стали в Китаї володарями Мао Тсе-тунг і його кліка. Він не визнає народів і їхньої волі, а визнає тільки держави і владу. Сенаторові Фулбрайтові досить знати, що існують ці дві великодержавницькі потуги — Москва і Пейпінг — і тому він рекомендує мирно з ними співжити та співпрацювати. Тому рекомендує рахуватися з реальністю існування двох Німеччин, згідно з концепцію Хрущова - Ульбріхта; з тим, що комуністичний Китай скорше чи пізніше увійде до Об'єднаних Націй, а тому не треба цьому протиставитися; з реальністю панування Фіделя Кастра на Кубі. Питання поневолених комуністами націй для нього маловажне і усі теорії про комунізм, як руїнницьку, завойовницьку силу, якій треба протиставитись, це „романтичний містицизм". Недарма недавню велику промову Фулбрайта „Ізвєстія" і „Правда" передрукували повністю — без слова коментаря, — єдиний, мабуть, випадок у відношенні до будь-котрого американського сенатора чи конгресмена!

Підхід сенатора Фулбрайта до Сходу Европи й російського комунізму та його жерців — не новий. Пригадаймо вислів президента Ф. Д. Рузвелта про Сталіна, як про „гуд олд Джо", пригадаймо утотожнювання загрози комунізму в Америці із „червоним оселедцем". Сенатор Фулбрайт не визнає інших можливостей закордонної політики, як тільки — пристосуванство і співіснування з Москвою або — атомова війна. Бо він завороженнй могутністю „єдиної і неподільної" Росії, дивлячися на неї крізь анахронічні окуляри всіх тих, які її не знають.

Таємниця наглих смертей

Ще не прогомоніли у світі сенсації із „наглою смертю" двох видатних провідників світового комуністичного руху, вождів французької й італійської комуністичних партій Моріса Тореза й Пальміро Толіятті, а вже публічна опінія світу стала перед загадковою „наглою смертю" ще однієї із провідних у комуністичному світі осіб. 5-го вересня в московському шпиталі, „після недовгої, але важкої хвороби", померла відома американська комуністична діячка Елізабет Герлі Флінн, голова комуністичної партії ЗДА. Так само, як Торез і Толіятті, вона приїхала до Совєтського Союзу відпочивати й лікуватися і так само, як і для названих, виявилася і для неї вбивчою . . . совєтська медицина.

Помирають у Совєтському Союзі не тільки вожді світового комуністичного руху, запрошені кремлівськими самодержцями для „відпочинку" і „лікування", але й комуністичні ватажки меншого калібру, провідні діячі всяких „прогресивних" угруповань в країнах вільного світу. Так, наприклад, помер 25-го серпня цього року секретар „прогресистської" Ліґи Американських Українців — Петро Керкера. Викликаний до СССР ще в липні цього року разом з іншими „товаришами" на відправу до СССР, значить для звітування з веденої „прогресистами" підривної дії серед української еміґрації в ЗДА і для одержання нових інструкцій в цьому напрямку, Петро Керкера не витримав совєтського клімату й медицини і „несподівано" помер, незадовго до від'їзду з України. Однак смерть його не була ані відокремленою, ані несподіваною: так само помер два роки тому наглою смертю в Києві його попередник на пості секретаря Ліґи — Рибак.

Звичайно, всі люди є смертні і можуть несподівано захворіти й померти навіть у себе вдома. Але у випадку з названими вище компартійними головачами фактом є, що їхали вони до СССР здебільша цілком здорові. З другого боку, серійність їх наглих смертей — протягом двох місяців Торез, Толіятті, Флінн, ну і врешті Керкера — попереджена довгими серіями подібних „наглих смертей" в минулому, що їх жертвами впали і болгарський Дімітров, і американський Фостер, і східньонімецький Пік, і польський Берут — примушує здогадуватися, що всім їм так чи інакше допомогла помирати „совєтська терапія".

Такі здогади не позбавлені підстав. Про те, що всі чи й дехто з тих „нагло померлих" мали деяку причину помирати, може свідчити і справа з тестаментом Пальміро Толіятті, що його опубліковано цими днями всупереч волі, а то й виразним вимогам Москви. Цей тестамент, що його приготував Толіятті безпосередньо перед своєю смертю, доводить, що взаємини між ним і кремлівськими самодержцями аж ніяк не були рожево-дружні, як це надруковано в совєтських некрологах, присвячених Толіятті. В тому тестаменті вождь італійської комуністичної партії, що є одною із найбільших компартій у світі, вимагав не лише признання більшої незалежности для окремих компартій, але й висловився виразно проти придушування особистої і творчої свободи у Совєтському Союзі. Разом із цим Толіятті вимагав і основних організаційних змін у керівництві і побудові комуністичного руху, цілком несприйнятних для Москви. Так само, як і Толіятті, були критично наставлені до Москви Торез і Флінн. Цей критицизм і висловлювані ними вимоги стали правдоподібно безпосередньою причиною їхніх „серцевих приступів", приспішених заходами совєтських вождів і лікарів.

Юрій Таркович

ФАКТИ ПРО ЗАХІДНЮ НІМЕЧЧИНУ

Боннський уряд намагається протидіяти різним неприхильним до нього чинникам, які твердять, що Західня Німеччина стала багатою, другою після ЗДА наймогутнішою країною вільного світу, але, нібито, не допомагає як слід іншим недорозвиненим країнам. У зв'язку з цим німецька преса публікує різні цікаві факти.

Західньонімецькі публіцисти підкреслюють, що хоч реалізацію пляну Маршалла, який допоміг Німеччині стати на ноги, розпочато щойно наприкінці 1947-го року, але вже в 1950-му році Німеччина стала допомагати іншим країнам. За 13 років, до 1963-го року, 83 недорозвинені держави одержали від Бонну допомогу на 23 000 000 000 марок, себто майже $6 000 000 000. З цієї суми понад 12 000 000 000 марок дала держава, а яких 10 000 000 000 приватні інституції та корпорації. Західньонімецька допомога іншим потребуючим країнам відносно така сама висока, як американська допомога, тобто становить приблизно один відсоток національного прибутку.

Уряд в Бонні заявляє, що розмір допомоги Західньої Німеччини різним країнам Африки, Азії і Латинської Америки приблизно такий самий, як розмір допомоги всього комуністичного бльоку і на понад 40% вищий, як Совєтського Союзу. Західня Німеччина дала для Об'єднаних Націй $7.500 000, зайнявши в ній третє місце після ЗДА та Англії, хоч декілька років тому Західня Німеччина стояла ще на 16-му місці, якщо йдеться про допомогу для ОН. Крім того, $10 000 000 Бонн позичив організації Об'єднаних Націй.

Участь Західньої Німеччини в різних міжнародних економічних організаціях — стверджують німецькі експерти, — коштує німецькому урядові понад $1 500 000 000. Ця велика сума є німецькою участю в різних міжнародних банках, ґарантіях тощо.

17 000 чужоземних студентів

Німецькі високі школи перед першою світовою війною уважалися за найкращі чи пронаймні рівні з такими університетами як Сорбонський, Оксфордський чи Гардварський. Німецькі університети втішалися великим престижем і мали славу першорядних навчальних закладів майже в усіх ділянках науки — історії, медицини, технології, філософії. Тепер речники боннського уряду залюбки і з гордістю підкреслюють, що в Західній Німеччині студіює 17 000 чужоземних студентів, з того числа декілька тисяч із недорозвинених країн Африки і Південної Америки.

Слава німецьких високих шкіл знову повернулася. Цей факт, мабуть, добре відомий і в ЗДА. Багато американських студентів висловлюють бажання продовжувати студії в Західній Німеччині, хоч для них, з огляду на мову, легше було б студіювати, скажімо, в Англії. Це, очевидно, можна також пояснити великою кількістю американських вояків, що побували в Німеччині, пізнали країну і дещо підучилися німецької мови. В кожному разі, німці гордяться такою великою кількістю чужоземних студентів у своїх школах.

1 000 000 чужоземних робітників

Багато з нас знає, як виглядала Німеччина під час останньої війни. Тоді мільйони насильно стягнених чужоземних робітників мучилися в тій країні, а по війні лежала вона в руїнах. Було це найбільше нещастя для Німеччини від часів страшної Тридцятирічної війни 1618 - 1648 років.

Тепер знову сотки тисяч — за останніми даними вже понад мільйон — чужинців - робітників працюють в Німеччині, але вже в зовсім інших умовинах. Ці маси робітників з Італії, Греції, Еспанії, Портуґалії одержують добру винагороду і мають ті самі права, що й німецьке робітництво. В Бонні гордяться цим фактом, але німецькі економісти занепокоєні питанням: де взяти дальших робітників для зростаючої індустрії? Майже всі кадри робітників у південній Европі вичерпалися.

Тяжко збагнути, чому саме тепер, восени 1964-го року, боннський уряд розпочав широко закроєну пропаґанду для придбання прихильности світової опінії до Німеччини. Адже й без того її престиж вищий, як, мабуть, в усій її попередній історії.

НОВИЙ ПІДХІД ДО СПРАВИ БЕЗРОБІТТЯ

Кожний мусить погодитися з тим, що безробіття в країні добробуту становить проблему, яка може і повинна бути розв'язана. Дедалі більше стає ясним, що загальне розв'язання цієї проблеми не так ефективне, як специфічні засоби. Зниження податків або збільшення державного бюджету піднесять економіку в цілому, але ці заходи не розв'язують автоматично специфічних проблем окремих осіб, чиї кваліфікації не відповідають вимогам на ринку праці.

Безробітних можна поділити на п'ять головних категорій: молодь, здебільшого не кваліфікована, яка вперше вступає на ринок праці; старші люди; робітники, що їх кваліфікації більше непотрібні; робітники, що недавно перейшли з фарм до міста і, нарешті, безробітні по таких районах, де технологічні зміни спричинили хронічний застій індустрії.

Після такої аналізи розв'язка проблеми підприємцями та урядом стає зрозумілішою.

Наприклад, молодь, що має труднощі із знайденням праці, це та, що покинула школи, не скінчивши повних дванадцяти років середньої освіти. Вживається заходів, щоб заохотити її продовжувати освіту, підшукуючи працю на неповний робітний день, даючи більше родинної допомоги, а часами зміняючи шкільні програми. Близько 70% американської молоді дістає середню освіту, отже тільки меншість має труднощі із знайденням праці. Запроваджуючи спеціяльні освітні та кваліфікаційні програми, цій групі можна допомогти.

Старші люди без якоїсь кваліфікації становлять поважнішу проблему. Перекваліфікаційна програма може допомогти тим, які мають бодай якусь спеціяльність і освіту, але мусимо визнати, що деякі з них залишаються на постійній допомозі.

Особи, що мають непотрібну тепер кваліфікацію, можуть перекваліфікуватись. Індустрія намагається допомогти знайти нову працю робітникам, які позбулись праці тому, що їх замінили машини. Автоматизація та інші технологічні поступування зробили зайвими деякі види кваліфікацій, хоч з іншого боку, нові машини збільшують потребу в кваліфікованих працівниках, які можуть ці машини обслуговувати. Звільненого робітника можна перекваліфікувати для нових видів праці.

Так само приплив сільських робітників до міст можна використати, провадячи освітню та перекваліфікаційну програми. Це — один бік технологічної зміни, від сільської праці до фабрики чи до бюрової праці.

Специфічна проблема районів, де промисловість „згортається", має бути розв'язана місцевими плянуваннями. Є пропозиції розвинути знову старі вугільні копальні у гірському районі Апалачія, що перерізує десять стейтів. Відповідний плян для відродження в тому районі індустрії мають опрацювати стейтовий та федеральний уряди, промисловці та місцеві комітети.

Теннесі — показовий приклад, що можна осягнути місцевим плянуванням. Все потребуватиме часу, але найважливіше в цьому те, що ці проблеми занедбаних районів розв'язується координованим способом.

Американська Рада

Ґолдвотер оскаржує Кеннеді, що він використовував кубинську кризу для політичних цілей

Сіяттел, Вашинґтон. — Республіканський кандидат на президента сенатор Б. Голдвотер оскаржував покійного президента Джана Ф. Кеннеді в тому, що він використав кубинську кризу в жовтні 1962-го року на те, щоб перед самими виборами міг похвалитися успіхами в ділянці закордонної політики. Голдвотер казав, що американці повинні бути приготовані на те, що подібна якась криза буде використана демократами перед виборами і цього року. Сенатор повідомив, що він організує окрему комісію з колишнім віце - президентом Ричардом М. Ніксоном на чолі, яка має бути для нього дорадчим тілом в справах закордонної політики. Членами цієї Комісії будуть ще такі особи як Герберт Гувер, молодший, генерал Лушіюс Д. Клей, та сенатор Б. Гікенлупер із Айови.

БОГОВГОДНЕ ДІЛО

Найстарше й найбільш відоме у світі видавництво, Британське і Закордонне Біблійне Товариство, за допомогою інших британських біблійних видавництв, присвятило чотири останні місяці цього року на збирання фондів для нової, незвичайно інтенсивної кампанії: поширення св. Біблії у найбільш відсталих країнах світу, зокрема тих, які недавно стали самостійними державами.

Мабуть, уперше в історії Великої Британії, „покровительки" видавничого біблійного руху у світі, визначні світські й духовні особи ударили в цій справі у великий дзвін: потрібно негайно великих сум грошей на друк і поширення Біблії у прерізних мовах.

На день 29-го жовтня скликано до старовинного палацу св. Якова в Лондоні сотки фінансової, культурної, політично - суспільної і наукової знаті, щоб обміркувати справу проведення всенародної збірки. Ці небувалі збори відбудуться під патронатом королеви Єлисавети II та Королеви-Матері. Перша неділя грудня ц. р. матиме назву „Біблійної Неділі", і відповідно до її назви по всіх святинях Англії відбудуться молення, казання-заохоти для вірних всіма силами причинитися до такого шляхетного діла.

Керівником всекрайової біблійної кампанії обрано д-ра Доналда Когена, архиєпископа Йорку. Фундація для поширення Біблії, яка носить назву „Фундації архиєпископа Йорку", зобов'язалася ще перед початком цієї небувалої кампанії зібрати своїми силами мільйон фунтів стерлінґів — 2.8 мільйона долярів.

Архиєпископ Йорку видав у цій справі проклямацію, в якій каже: „Або Господь і Його святий Закон запанують у світі, або повна ненависти та іґнорації пропаганда залле світ. Інакшої альтернативи немає". Далі він каже, що протягом одного покоління десятки народів Азії і Африки пробудилися до нового життя, з примітивного стану дійшли до політичної і державної незалежности.

Цей зажурений африканською і азійською дійсністю високий англійський духовник подає цифри й факти, які ілюструють, що зробили Об'єднані Нації для піднесення культурного й духового рівня Африки й Азії. Ця світова інституція веде акцію навчити 330 мільйонів грамоти із загального числа 700 мільйонів неграмотних дорослих осіб на тих двох континентах. Ідуть наполегливі старання вкрити сіткою народних шкіл всю недавно визволену від колоніялізму Африку. Ця кампанія, що коштуватиме сотки мільйонів долярів, має бути завершена в 1980-му році.

Визначний духовник Англії додає до цього свій власний коментар: „Подібного проєкту не бачив світ, і його реалізація матиме рішальний вплив на світогляд і долю кольорового населення світу. Бажання навчитися читати й писати шириться в Африці, неначе степова пожежа. Але саме тут насувається тривожне питання: що дадуть у руки читати цим 330 мільйонам, пробудженим до нового життя азійцям і африканцям, їхнім дітям та внукам?"

З глибоким песимізмом повідає в своєму посланні архиєпископ Йорку: „Щоб заспокоїти жадобу знання, тисячі тонн підозрілої, а то й небезпечної літератури кинули вже органи ОН у країни Африки й Азії". Ця політично - ідеологічна література „ліберального напрямку", сенсаційна й порнографічна макулятура заливають недорозвинені країни світу.

І тут приступає архиєпископ Йорку до істотних проблем: Чи ці сотки мільйонів нових читачів матимуть змогу запізнатися із найсвятішою книгою світу, Священною Біблією? Чи ця духовна „Криниця Життя" погасить духову спрагу оцих мільйонів, „просвічених" ліберальними і атеїстичними творами та памфлетами? Чи Об'єднані Нації подбають, щоб ці бідаки мали також християнський корм для їхніх душ?

Саме тепер, каже архиєпископ Йорку, настала критична година в історії християнства: понести християнську ідею на всі чотири сторони світу! З поміччю модерних метод, зокрема друкованим словом.

Світова Рада Церков має опрацювати свої пляни щодо реалізації цього сміливого проєкту „Біблія у світ" по інших країнах світу. Ідеться також і про те, щоб „новопросвічені" народи не лише мали духовну літературу під руками, в першу чергу Біблію, але й організували на місцях осередки християнського друкованого слова. На цих загрожених для християнства теренах вже організують курси журналістики, закладають видавництва, радіовисильні для поширення Божого Слова мовами тубільців.

Безперечно, такі сміливі пляни для християнізації двох континентів потребують астрономічних фінансових засобів. Недарма найвищі особи Англії, починаючи від коронованих голів, у найближчих місяцях будуть так наполегливо докладати своїх рук для цього історичного й справді Боговгодного діла.

А. Ч.

Араби приготовляються до війни проти Ізраїлю за Йордан

Александрія. — На конференції королів і президентів 13 - ох арабських країн в Александрії головний командант збройних сил Об'єднаної Арабської Республіки, генерал Алі Амер, склав в минулий понеділок звідомлення про сучасний стан ізраїльських збройних сил і наполягав, що різні арабські країни, особливо Сирія, Йорданія, Іран і Ливан, як безпосередні сусіди Ізраїлю, повинні швидким темпом збільшити свої армії. Названий генерал твердив, що треба рахуватися з тим, що коли арабські країни побудують на своїх територіях греблі, щоб загородити воду доплнвів Йордану і таким чином унеможливити плян Ізраїлю звернути коліно Йордану задля наводнення пустині Неґев, що тоді Ізраїль заатакує оті сусідські арабські держави. Всі інші арабські країни мають, за існуючим статутом Арабської Ліґи, поспішити з допомогою заатакованим, але — за твердженням газет — генерал Алі Амер пред'явив песимістичний образ відношення збройних сил Ізраїлю та його арабських сусідів, за вийнятком Об'єднаної Арабської Республіки, що її збройні сили розбудував і далі підсилює Совєтський Союз, включно з модерним летунством.

Володимир Кедровський

ОБРИСИ МИНУЛОГО

(6)

На цих словах дід мене спинив і попросив пояснити, що я прочитав. Вийшло, що я зрозумів лише одне слово „сидіт", а що саме сидить, де, на чому сидить — я не міг пояснити. Дід витлумачив мені усі слова і додав: „Гарна книжка! Чудові палітурки! Бережи цю пам'ятку, пильнуй, щоб золото не облізло!" За кілька днів дід поїхав до Миколаєва й привіз мені звідти подарунок. Також гарно оправлену і добре ілюстровану книжку — „Енеїду" Котляревського. Я читав і перечитував її кілька разів, бо вона була мені зрозумілою, а вірші її здавалися мені надзвичайно музикальними.

Коли я скінчив оповідати свою біографію, Чернявський лагідно, по-батьківському почав:

— Ну, тепер я можу говорити з вами одверто. Вам треба багато й багато ще вчитися „русскому язику". Можливо, що, живучи на Україні й з українським народом, ви ніколи не опануєте ту мову. У вас завжди будуть українізми, а особливо в будові речень, що перешкоджатиме вам у літературній роботі, коли б ви серйозно взялися до неї. Ваша стихія українська, а тому ви повинні писати по-українському. Але пам'ятайте, що для цього треба працювати багато й уперто. Треба вміти відчувати, розуміти справи й обставини, а до того мати відповідну техніку.

— Алеж я не знаю української граматики та й взагалі літературної української мови, — почав я, але Чернявський не дав мені скінчити:

— Українська мова, це та мова, якою ми говоримо з вами ось тепер. Це та мова, якою говорять полтавці, кияни, що працювали в маєтку вашого діда. Це та мова, яку ви чули серед околичних селян або в Батурині, де вчилися в народній школі. Щодо граматики, то пильно читайте твори українських клясиків, а до того я, а може й ще хто інший допоможемо вам вивчити граматику.

Микола Хведорович ще довго говорив на цю тему. І оця зустріч з ним спрямувала мене на ту дорогу, якою йду я все своє життя.

Виходячи з садка Чернявського, я навіть забув за своє оповідання „На камені", а коли приніс його додому, то жбурнув до шухляди в столі і вже більше не брався писати оповідань російською мовою.

Після побачення з Чернявським вирішив я прочитати його твори. Я постарався набути видані ним збірки поезій „Пісні кохання" — 1895 року, „Донецькі сонети" — 1898 року; „Зорі" — 1903 року. До того я набув збірки його оповідань: „З потоку життя" — 1903 року; „В незнану далечінь" — 1904 року; „Ве віктіс" — 1905 року; а пізніше „Богові Невідомому". Вони стали моїми настільними книжками. Я читав і перечитував їх багато разів, щоб пізнати красу української літературної мови і вивчити її, наскільки це було можливе без знання граматики.

Потім я став передплачувати майже всі українські журнали, коли по революції 1905 року вони почали виходити: „Рідний Край", „Українська Хата", „Дзвін", „Сяйво", „Світло" . . . Пізніше, зустрічаючись з іншими українськими діячами, як А. М. Грабенко (О. Конощенко), С. І. Лоначевський, Ф. О. Василівський, я й від них багато навчився й ширше пізнав українське письменство, а зокрема альманах „Вік" дав мені багато матеріялу для вивчення творів українських письменників, головно поетів.

З Миколою Хведоровичем я зустрічався частенько, а коли з 1910 року почав працювати в Земській Губерніяльній Управі, де він був помічником секретаря Управи Андрія Михайловича Грабенка, то бачив його кожного дня.

Микола Хведорович Чернявський родився на Катеринославщині в 1867 році. По скінченні духовної семінарії спочатку вчителював, а в 1903 або 1904 році переїхав до Херсону, де при допомозі А. М. Грабенка дістав посаду завідувача відділу народної освіти в Губерніяльному Земстві. По революції 1906 року, коли почалася столипінська реакція, Чернявського з наказу губернатора звільнили за „українофільство". З великими труднощами вдалося приятелям врятувати його від заслання на Сибір, а потім знову влаштувати на службі вже на менш відповідальну посаду.

Влада добачила в його діяльності „мазепинство", бо він упорядкував і видав у Херсоні 1905 року альманах молодих українських письменників „Перша ластівка". Врятуватись від заслання пощастило йому лише тому, що в альманасі було ясно й виразно надруковано: „Дозволено Цензурою. Ст. Петербург, 10 ноября 1904 года". Звичайно, такого дозволу тоді неможливо було дістати в місцевій цензурі, і тому наші письменники посилали свої твори на цензуру в Петербург, Москву або в інші місця поза межами України.

До того альманаху Микола Хведорович притягнув аж сорок двох тогочасних українських письменників з російської та австрійської України. Як на той час це було незвичайно багато, і зробити це міг лише П. Х. Чернявський завдяки своєму організаційному хистові і вже широко відомому імені в українському письменстві, де він уже тоді користувався великим авторитетом і повагою, як поет і прозаїк.

У своїй статті до цього альманаху „Замість передмови" М. Чернявський писав:

„*Гукнув я оце якось до нашої молоді:*

— Гей, хлопці-молодці, сестри-чарівниці, у кого з вас є охота до роботи та добрі крилята, збирайтеся до гурту та полетимо у той наш рідний край, чудовий край, де незахідне сонце сяє святої поезії, де всіма кольорами грає веселка радощів та горя людського, де ревуче море викидає на тихий берег чудові перли людських сліз та сміху або, втихомирившись, стихія розказує скелям казки старовини. Полетимо туди, бо сумно сидіти самотно по всяких пущах та нетрях, бо серце проситься туди, туди, в той край, той світ ясний, необмежений! . .

„І озвалися на той поклик ледве чи не з усіх країв, де мова наша лунає, брати і сестри . . ."

Бачачи, як на його заклик відгукнулися письменники в усіх сторін української землі, він у тій самій статті пише:

„І зібралась оце чимала купка молодят, а то й старших трохи, і всі вони щебечуть, і всі летіти пориваються у той чудовий та зваблнвий край.

— Добрий шлях, мої любі! Летіть і віщуйте скрізь ясну весну, що ніякі морози не можуть її закувати, ніякі завірюхи снігами занести не всилі! . ."

Відчуваючи своїм артистичним єством, що українського слова, українського визволення вже ніщо не спинить, М. Чернявський пише далі:

„І ось пурхнула перша ластівка, а за нею другі. Добрий шлях, щасливої дороги! . ."

Микола Хведорович мав рацію, що за цією першою ластівкою полетять інші, бо, друкуючи з М. Коцюбинським цей альманах, уже був приготовив до друку другий під назвою „З потоку життя". На той час вже були видані такі його твори: збірники поезій — „Пісні кохання" (1895 р.), „Донецькі сонети" (1898 р.) і „Зорі" (1903 р.) та збірники оповідань — „З розпуттів життя" (1903 р.), „В незнану далечінь (1904 р), „Ве віктіс", а також альманах на згадку про П. Куліша, що його він упорядкував в 1903 році з участю М. Коцюбинського та Б. Грінченка.

ПЕРЕД ВИСТАВКОЮ ОБРАЗІВ ЗОЇ ЛІСОВСЬКОЇ

20-го вересня ц. р. відкривається в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку перша індивідуальна виставка Зої Лісовської. Будучи незнаною американсько - українській публіці, вона все ж не є ані деб'ютанткою в малярстві, ані чужа відвідувачам галерій у широкому світі. Має за собою поважну мистецьку освіту, чималий мистецький доробок і — що найважливіше — вона вже має вироблений власний стиль, власні прикмети індивідуальні роси мистця, — мистця зрілого, оформленого і дуже поважного.

Зоя Лісовська

Скінчивши гімназію у Відні вступила до тамошньої Академії мистецтва, але була там всього рік, зараз після останньої війни. Систематичні студії перевела в Лондоні в „Політехнік Скул оф Арт", де дістала диплом з медалею та право вчителювання. Опісля перевела три роки в державній Академії мистецтв у Римі, де була ученицею професора Роберто Меллі у клясі майстрів. У Римі студіювала виключно малярство і, як побічні предмети, кераміку і фреск. У 1956 році мала свою індивідуальну виставку в Мюнхені, у 1960 в Женеві у палаці Об'єднаних Націй, у 1961 році в Ріо де Жанейро. Ця остання виставка мала особливо великий успіх з продажем більшої частини виставлених образів. Від 1955 року постійно живе в Женеві, як дружина оперового співада Олега Нижанківського.

Зоя Лісовська є донькою відомого ариста - маляра Роберта Лісовського, поруч із Павлом Ковжуном найталановитшого учня Юрія Нарбута. Поминаючи момент наслідства таланту, хатня атмосфера безумовно могла вплинути на її нахил до малярства, але, як сама признає, творчість її батька не мала безпосереднього впливу на її власний мистецький напрямок.

Найперше, що вражає в образах Зої Лісовської — це їх „мужеськість". Відомо, що при найбільших різницях індивідуальних стилів і техніки різних малярок, більшість їх мають рису м'якости, заокруглених форм, сантименталізму. Особливо по квітах і портретах можна пізнати їхнє жіноче авторство. Воно не має найменшого застосування до Зої Лісовської. Вона не шукає „приємних" тем, ані теж не розв'язує їх по лінії найлегшого опору. Навпаки, деякі її образи похмурі й пригнобливі своїм сірим реалізмом. Цікавиться спеціяльно особами, фігурами, і тому більшість її образів має фігуральний характер. Це композиції, в яких центром не є дія, а особи: одиничні постаті, двоє, троє, четверо. На яскравому кольоритному тлі гострі обриси постатей. Видно виразне замилування етнічними мотивами, чи це будуть українські бойкині чи бразилійська біднота чи „табори діпі" — таборовий етнос. Мотив бразилійських муринят повторюється в кількох образах, — видно малярку „тягло" до того мотиву, що його пробувала щораз інакше представити.

З замилуванням до фігур, до людських типів, суперничить в Зої Лісовської замилування до урбаністики, до архітектурних тем. Будинки, вулиці, завулки, церкви, з Ірляндії, Франції, Швайцарії Бразилії. У цих урбаністичних творах ще більш виявляється часто стосована червінь. Артистка твердить, що „не любить блакиті", але раз-ураз контрастує нею червінь. Користування темами і мотивами до своїх образів з різних країн Европи й Америки надає її творчості інтернаціональну політуру, — проте вона українська малярка, не тільки своєю національною приналежністю, а й згаданими вже численними мотивами. В усіх її образах видніє глибокий сантимент до змальовуваного предмету, — вона не є „розумова", холодна, „викалькульована", як є багато інших поважних малярів, також в українському малярстві. Проте нема в її творах тіні слізливого сантименталізму.

Між кількадесяти образами Зої Лісовської, що їх бачив автор цих рядків, не було ні одного пейсажу й ні одних квітів. Яка третина — це олії, решта ґваші різної величини. Нюйоркську виставку попередила виставка в Торонто в Канаді, але, мабуть, з суто технічних, транспортних причин артистка не повезла до Канади всіх своїх образів, що їх привезла з Швайцарії до Ню Йорку. Залишаючи рецензентам ближчу оцінку її виставки після того, як вона буде відкрита, можна сміливо сказати відразу: це буде виставка багата, цікава й небуденна. Американсько - українська громада дістає нагоду пізнати невідому їй малярку, яка своєю творчістю і приїздом сюди доказує ще раз ту правду, яка є надхненням нашого оптимізу: що розпорошені в діяспорі українські люди з власного творчого почину, своїм талантом і своєю працею збагачують українську, а з нею і світову культуру та водночас линуть до рідного середовища і шукають взаємного зв'язку. І тому відкриття виставки Зої Лісовської в неділю 20-го вересня буде зустріччю не тільки з цікавою та вартісною з мистецького погляду маляркою, але й із землячкою, яка не лякалася великої витрати коштів і праці, щоб задовольнити своє бажання — нав'язати безпосередній контакт із своїми земляками в Америці.

Іван Кедрин

ШЕВЧЕНКОВЕ СЛОВО І СЛАВА

(Антологія перекладів з Шевченка чужими мовами, за ред. Б. Кравцева. Шикаґо, Вид. М. Денисюка, 1964 р. 445 стор.)

В аналах української культури вже записано, що відоме видавництво Миколи Денисюка з Шикаґо, в роках 1959—1963, перевидало Варшавське репрезентаційне видання 14-томового повного видання творів Т. Шевченка, тиражем 4,000 примірників. Це, крім побудови пам'ятників Шевченкові у Віннепезі — Канада та Вашингтоні — ЗДА, тривкий пам'ятник Шевченкові, зокрема його слову, покладеному ним на сторожі оборони святих прав України на своє самостійне й незалежне державне життя.

XII-ий том того повного видання творів Т. Шевченка називається: „Шевченкове слово і слава — антологія перекладів з Шевченка чужими мовами", за ред. Б. Кравцева, і його можна набути осібно. Видання цієї публікації уможливить нашій студіюючій молоді запізнатися із зразками перекладів творчости Шевченка на 52-ох мовах світу, збудить в неї зацікавлення для студій його творчости та заохотить поширення університетських студій в ділянці Шевченкіяни. Там вона довідається, що ще за життя Т. Шевченка його творчість почала здобувати світ, бо ще 1860 р. Шевченкові поезії почали перекладати в Польщі та Чехії й також в Росії.

Цінним в цій антології є те, що чужомовні переклади його поезій є попереджені майже вичерпним оглядом Шевченкових перекладів на мову даного народу, що уможливлює дальші студії.

Розпочинається книжка словом редактора Б. Кравцева, який висловлює спеціяльне призначення видавцеві М. Денисюкові, який „не жалував ні труду, ні коштів, зв'язаних із друкуванням цієї антології", що рідко трапляється в цім матеріялістичнім світі. Слід висказати видавцеві й велике признання від нашого громадянства, за його особливі заходи, щоб видати це вемике видання Шевченкових творів.

Антологію попереджує розвідка ред. Б. Кравцева англійською й українською мовами про „Твори Шевченка чужими мовами", та перекладами Шевченкових пезій англійською мовою. Не має там згадки, що першим, який розповсюджував Шевченкові ідеї серед англомовного світу, зокрема в ЗДА, був козак священикАгапій Гончаренко, який у видаванім ним двотижневику „Вісник Аляски" з 1-го березня 1868 р., помістив згадку про „Чудні думки Тараса Шевченка", англійською мовою, а в слідуючих числах, подав вільний переклад з Шевченкового „Кавказу" та „Посланія", то що.

Слідкують переклади Шевченкових поезій на білоруську, болгарську, вірменську, грузинську, еспанську, естонську, жидівську, італійську, латиську, литовську, німецьку, польську, португальську, російську, румунську, сербську, словацьку, словінську, татарську, турецьку, угорську, французьку, хорватську, чеську, шведську й інші скандинавські мови, японську, китайську, корейську, грецьку, азербайжанську, фламандську, бенгальську й інші мови світу.

Окремі розвідки, що попереджають переклади Шевченкової поетичної творчости, — це окремі бібліографічні огляди, що надають цій новій і унікальній антології перекладів Шевченка чужими мовами наукового характеру.

Ця антологія надається на подарунки з різних нагод та для бібліотек цілого світу, про що ми мусимо подбати.

Д-р О. Соколишин

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Микола Курілко

Микола Курілко

Микола Курілко, син Варі і Михайла, народився 22 лютого 1946 в Гамбурзі в Німеччині. — Прибув до Америки 15 червня 1950 р. до Істону.

Чотирилітнім хлопцем зачав вчитись англійської мови разом зі своєю рідною українською. Від першої кляси вчився дуже добре, належав до скавтів 5 років, дістав назву зірка, з 18 відзнаками. Вчився у гайскулі ім. Вілсона і був 1962 року вибраний на голову учнівської ради, в десятій клясі був капітаном дружини бескетболу. любив всякий спорт, особливо футбол. Аалежав до Нейшенел Анор Сосайті. В 12-ій клясі гайскулу дістав Меріт Авард.

Микола мав популярність у школі серед своїх друзів. Він дістав п'ять нагород за спорт. Учився гарно, закінчивши Вілсон гайскул, дістав стипендію до Військової Академії у Вест Пойнті. — Микола Курілко належить до УНСоюзу, 137 Відділ.

Бажаємо нашому молодому кадетові найкращих успіхів для добра Америки й українського народу.

А. Б.

Орест Комоницький

Орест Комоницький

В червні цього року в гайскулі Бівер Фаллс, Пенсилвенія, закінчив з відзначенням науку Орест Комоницький, син Стефанії і Зенона.

Як салютаторіян Орест одержав кілька нагород. Кожного року він одержував самі А оцінки, що робить його нейшенел меріт фіналістом. З квох університетів, які оферують йому чотирирічну стипендію, він вибрав університет в Шикаґо, де задумує студіювати фізику. Крім улюблених предметів математики і фізики, він пише ще новелі і поезії, а за одну новелю, поміщену в „Студент Врайтер" одержав першу академічну нагороду. Крім навчання, він находив час працювати як редактор шкільної газети, брав участь у різних шкільних гуртках. Він також був 2 роки членом Нешенел Анор Сосайті, Ротарі „Бой оф ди Монт", брав участь у змаганнях спонзорованих Математікал Асошіейшен оф Амеріка, здобуваючи друге місце. Разом з родичами Орест є членим 120 Відділу УНСоюзу.

Н. Н.

ВІСТІ СФУЖО

УКРАЇНКИ НА МІЖНАРОДНЬОМУ КОНҐРЕСІ В ТРІЄСТІ

31-го серпня закінчився Конґрес Міжнародного Жіночого Союзу у Трієсті. Представниця СФУЖО, д-р Наталія Пазуняк із Філядельфії, що була в ролі заприязненої делеґатки, мала кілька разів нагоду до виступу. Вперше при презентації делеґаток, що прибули з 39 країн. 28 серпня зложила короткий звіт із праці СФУЖО, а потім брала участь у різних комісіях.

Гаслом Конґресу є „Декляpація прав людини, ідеал і здійснення". До тієї теми п-ні д-р Пазуняк зложила коротке насвітлення релігійного переслідування в СССР.

Крім неї взяла участь у Конґресі п-на Ольга Даниляк, керівник Порадні Суспільної Опіки з Торонта.

Представниця СФУЖО на Шевченкових Днях у Вінніпеґу.

На Шевченкових Днях, що відбулись 4 — 6 вересня ц. р. у Вінніпеґу Комітет Українок Канади запросив із доповіддю на свою Сесію п-ні мґр. Ірину Пеленську, пресову референтку СФУЖО, з Філядельфії. У цій доповіді п. н. „Від Катерини до Неофітів" змальовано розвиток жіночих постатей у творчості Т. Шевченка.

З нагоди побуту в Вінніпеґу представниця СФУЖО взяла також участь у VII-ій Сесії Панамериканськo - Української Конференції для підготови Світового Конґресу Українців.

Пресова Референтка СФУЖО

● **Нікіта Хрущов** почервонів з гніву, коли в минулий понеділок підскочив до нього якийсь молодий чоловік ніби на те, щоб стиснути йому руку. Той чоловік крикнув: „Я вже сім років стараюся дістатися до вас". „Янголи хоронителі" Хрущова негайно вхопили смільчака, до якого Хрущов кричав: „Стидайся, я сюди не прийшов на зустріч з тобою". Сталося це під час відвідин Хрущова на міжнародній виставці дорогобудівельних машин.

З НАШИХ БУДНІВ

„НА УХОДАХ"

Молодий мій приятель напевно прагнув зробити мені приємність, коли спрямував розмову на тему мого літературного доробку. Отож, вказуючи з пошанівком на мою особу своєму 12-літньому синкові, учневі - відмінникові Школи Українознавства, він сказав майже урочисто:

— А чи ти знаєш, смику, що коли я був у твоїх роках, значить рівно тридцять літ тому, я прочитав першу книжку цього пана - письменника, який сьогодні сидить тут між нами і з твоїм татом вихиляє чарку за здоров'я твоєї мами!

„Смик" глянув на мене уважно, щось собі пометикував і скрикнув:

— О! Я вже знаю, хто цей пан!

— Ну, хто такий? — спитали унісон батько з мамою.

— Андрій Чайковський.

Товариство при столі вибухло реготом, а мама з тієї радости аж поцілувала в головку 12-літнього відмінника, який стояв розгублений, ні в сих, ні в тих, не знаючи, чого саме старша ґенерація так регоче?.. Хлопчина розумував логічно, на свій спосіб: якщо його батько, нині поважний громадянин, лікар, так давно, бо тридцять років тому, прочитав першу мою книжку, то я, хіба, мушу бути або однолітком Андрія Чайковського, або ним самим. Тут саме виявилось, що малий смик від якогось часу дуже захопився козацькими повістями А. Чайковського: вже прочитав „На уходах", „За сестрою", „Віддячився", а тепер поважно забирається до „Костя Гордієнка".

Згаданий тут епізод не так цікавий тим, що хлопчина помішав мене з Андрієм Чайковським, як тим, що козацька романтика, барвисто зображена в повістях Чайковського, так само бере за серце оте, наймолодше, тут уже народжене покоління, як брала колись нас, стариків, там, у Рідному Краю. Звичайно, немала заслуга в цьому батьків хлопчини, які знані з того, що виховують дітей дуже гарно, в українському дусі.

— Ех, який жаль! — сказала тоді мама хлопчини, — що й сюди, „на уходи", не приїхало хоч би з троє-четверо таких Андріїв Чайковських! Що не приїхали і не дали в руки нашим дітям творів з пригодницькою романтикою й українським змістом, хоч би таких, як „За сестрою" чи „Віддячився"... Господи! Уявляю собі, які прекрасні речі можна було б створити на тему стрілецької героїки, підпільної чи повстанської! Вони напевно виперли б з лектури наших найменших усіх коміксових героїв і Тарзанів! Скажіть, пане письменнику, чому ви, робітники пера, так скандально занедбали цю ділянку?..

Питання зависло в повітрі, і так висить воно перед нами важким докором, що не повинен би дати нашій совісті спокійно „спати і спати на волі". Ось минає славне 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка... Чи ми, робітники пера, відзначили цю річницю якимось солідним твором для дітей та молоді?.. Ось підходить інша річниця — 50-річчя з дня вимаршу на поле бою Українських Січових Стрільців. Аж проситься дати молодому поколінню щось про стрілецьку славу, про тих, які Червону Калину підіймали і братів визволяли з московських кайдан!

В цьому місяці вересні підійшла ще й третя, може скромніша, але теж немаловажна річниця: 10-річчя з дня появи у В-ві „Свобода" „журналу для дітей „Веселка". Цей ювілей, друзі-письменники, відзначимо тоді якнайкраще, коли включимось нашими талантами в роботу, що її так самопожертвенно тягне вже десять років редакція журналу, того журналу, який так багато зробив для збереження в рідному дусі цвіту народу і його краси — нашого молодого покоління.

Ікер

З сумом повідомляємо,
що 9-го вересня 1964 року померла несподівано,
заосмотрена Найсвятішими Тайнами,

бл. п. Марта з Поповичів ЗАЯЧКІВСЬКА

вдова по Романові, Президентові Нотаріяльної Палати у Львові.

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 11-го вересня ц. р., о год. 7-ій веч.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 12-го вересня 1964 р. о год. 9-ій рано з похоронного заведення Талярського в Гартфорді на цвинтар Glastonbury, Conn.

Горем прибита
РОДИНА

93 Stanwood Street
West Hartford, Conn.

ОСЕРЕДОК СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ ім. ген.-хор. Т. ЧУПРИНКИ в ГАРТФОРДІ, Конн.

в глибокому смутку повідомляє все Членство СУМА, Приятелів і Знайомих, що дня 9-го вересня 1964 року несподівано відійшла у Вічність, наша Невіджалувана, Довголітня Членкиня і бувша Референтка Юнацтва

бл. п. МАРТА ЗАЯЧКІВСЬКА

ПАНАХИДА за спокій душі Померлої буде відправлена в п'ятницю, 11-го вересня 1964 року о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Талярського.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 12-го вересня 1964 р. о год. 9-ій ранку.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!
УПРАВА ОСЕРЕДКУ СУМА
ім. ген.-хор. Т. ЧУПРИНКИ
в Гартфорді, Конн.

Стаття про Т. Шевченка в „Ль'Оссерваторе Романо"

Рим. — Напівофіціоз Ватикану, щоденник „Ль'Оссерваторе Романо", вмістив 24-го липня статтю д-ра Василя Федорончука під заголовком „Тарас Шевченко — людина віруюча і свободолюбець".

Статтю вміщено так, що вона надрукована всередині першої Енцикліки Папи Павла VI „Еклезіям Суам". Стаття присвячена життю й діяльності Тараса Шевченка, з нагоди 150-річчя народження Поета. У ній, на основі цитат із „Кобзаря", заперечено сучасні комуністично - московські тлумачення і показано, що Т. Шевченко був людиною глибоко віруючою в Бога. У статті згадується також про урочисте відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні — як заперечення відомого фальсифікування творчости й постаті Кобзаря у Москві.

Дмитро Чижевський і Ярослав Рудницький взяли участь у світовому Конґресі мовознавців

Двоє українських учених взяли участь у працях Світового Конґресу мовознавців, що відбувся в середині серпня у Мюнстері, Зах. Німеччина: проф. Д. Чижевський з Гайдельберзького університету, який головував на одній із сесій Конґресу, та проф. Ярослав Рудницький з Манітобського університету у Вінніпезі — він читав наукову доповідь. На Конґрес мав прибути з доповіддю й третій український мовознавець — О. Пилипенко з Києва. Однак, його доповідь була в останню хвилину відкликана, бо учений з невідомих причин не зміг прибути до Мюнстеру. Проф. Я Рудницький репрезентував на тому Конґресі Канадську Асоціяцію Лінґвістів та УВАН у Канаді. Під час праць Конґресу відбувалася постійна виставка книжкових видань. Між ними було декілька українських книжок, видання УВАН, які в кінці проф. Я. Рудницький подарував зацікавленим науковцям інших національностей.

Записи на вечірній курс української мови в Манітобському університеті

Вінніпеґ, Ман. — Бажаючі почати чи продовжувати студії української мови та літератури в Манітобському університеті повинні зареєструватися до кінця першої половини вересня. Цей курс, позначений числом 121, триватиме від вересня до квітня цього року. Він кредитований нарівні з іншими мовами й літературами — 4 академічні кредити після успішних іспитів. Оплата за навчання 60 дол. Виклади відбуватимуться вечорами двічі на тиждень.

Випускники курсу збагатять свої знання з української літератури, української граматики, письмової й усної мови.

ЗДА роблять Грецію відповідальною за політику кіпрського президента

Атени. — До Атен приїхав знову кіпрсько - грецький міністер закордонних справ Спірос Кіпріяну для наради з грецьким прем'єром Георґієм Папандреу, після чого відлетів до Ню Йорку на засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй, де розглядається взаємні скарги Туреччини і Греції довкола справи Кіпру. Названий кіпрсько - грецький міністер заповів, що з Ню Йорку він полетить до Москви, щоб приєднатись там до до кіпрсько - грецької делеґації, яка полетіла туди під проводом міністра промислу Андреаса Араозаса. Водночас у Вашинґтоні колишній державний секретар Дін Ачесон, який був делеґований Президентом до Женеви для ведення мирового посередництва в Кіпр. справі Кіпру, звітував Президентові свої заходи. Ачесон заявив був зараз після свого повороту з Женеви журналістам, що головною перешкодою до порозуміння між Грецією і Туреччиною в справі Кіпру є політика кіпрського президента Макаріоса, який не рахується з становищем Греції і веде свою політику — ворожу у відношенні до всього зорганізованого Заходу. Американська державна верхівка — за твердженням преси — стоїть на становищі, що Греція повинна зрозуміти, що вона є відповідальною також за політику кіпрсько - грецького уряду і коли той уряд діє проти інтересів Заходу, то Греція повинна мати хист і силу відповідно вплинути на

10-членна місія африканських держав шукатиме злагоди в Конґо

Аддіс Абеба. — Конференція 33-ох африканських міністрів закордонних справ в справі громадської війни в Конґо закінчилась ухвалою — вислати в Конґо 10-членну „мирову" місію з прем'єром Кенії Джомо Кеньятта у проводі. У резолюції, що її прийняла конференція, кажеться про конечність припинення ворожих дій між конґолійським військом і партизанами, про запевнення безпеки партизанам, які складуть зброю, про відіслання геть всіх білих наємних вояків та про потребу заходів для створення уряду „національної єдности" в Конґо. Конґолійський прем'єр Мойсе Чомбе погодився на ту резолюцію, прийняту 27 голосами при 5-ох, що стрималися і одному неприявному. Конференція в Аддіс Абеба не задовольнила прохьби Мойсе Чомбе щодо прислання йому війська в допомогу проти партизанів ані не засудила партизанів. Але водночас вона визнала уряд Мойсе Чомбе і не допустила партизанських делеґатів на конференцію, отже дала деяку сатисфакцію Мойсе Чомбі, до якого прокомуністичні африканські диктатори ставляться неприхильно.

„Квіти України"

В павільйонах „Оранжерея" і „Плодівництво" Виставки передового досвіду в народному господарстві УССР, Київ, відкрито тематичну республіканську виставку „Квіти України". Понад тисячу експонатів прислали сюди кримські лісничі, Нікитський і Центральний ботанічні сади, квітникарі Одеси, Севастополя, Львова, Донецьку та інших міст... Буде проведений конкурс на кращі букети". („Радянська Україна" з 20 серпня).

Посмертні згадки

ІЛЛЯ АНДРУСЕВИЧ, довголітній член Б-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд. УНСоюзу в Детройті, Миш., помер 1 вересня 1964 р. Покійний народився в с. Лішків, пов. Сокаль, Україна. Прожив 69 років. Полишив у смутку дружину Кароліну, 2 доньки — Катерину і Софію, 2 сестри — Ксеню і Розалію і 5 внуків. Похорон відбувся 5 вересня 1964 р. з похор. заведення до церкви св. І. Хрестителя при участі рідні, членів Б-ва і приятелів. Тлінні Останки Покійного спочивають на цвинтарі Holy Cross, Дітройт, Миш.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Федик, секр.

МАРІЯ ДАЦЬКІВ, членкиня Б-ва св. Стефана — 221 Відд. УНСоюзу в Шикаґо, Ілл, померла 9 серпня 1964 р. на 71 році життя. Покійна народилася в с. Чисанів, пов. Любачів, Україна. Полишила у смутку 3 синів — Теодора, Івана і Михайла та одну внуку. Похорон відбувся 12 серпня 1964 р. з укр. кат. Катедри св. о. Миколая. Похоронено на цвинтарі св. о. Миколая.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Шпікула, секр.

ПЕЛЯГІЯ ЦВЄКАЛО, членкиня Т-ва ім. Б. Хмельницького — 158 Відд. УНСоюзу в Брукліні, Н. Й., померла 2 серпня 1964 р. на 74 році життя. Покійна народилася в Святковій Малій, пов. Ясло. Залишила в глибокому смутку сина Михайла, невістку і дальшу родину. Похорон відбувся 5 серпня 1964 р. з церкви св. о. Миколая на цвинтар св. Ґертруди в Rahway, N. J.
Вічна Їй Пам'ять!
О. Саноцький, секр.

ТАРЗАН, ч. 5307. Нова небезпека!

Сем Вотерс полював по чагарниках без ентузіязму аж поки одного дня один із його тубільців не знайшов кількох левенят!

— Забрати їх, — гукнув Сем. — Ми саме їх тепер потребуємо!

Алеж недалечко, чигала небезпека . . . Бо мати левиця була заалярмована виттям своїх дітей!